

Medium d.o.o.

DOPOLNITEV
OKOLJSKE IZJAVE
ZA LETO 2023

Žirovnica, junij 2024

KAZALO

1. Izjava o verodostojnosti okoljskih podatkov	4
2. Okoljski vidiki	6
3. Okoljski cilji ter okoljska uspešnost.	9
3.1. Poraba električne energije	9
3.2. Emisije snovi v zrak	11
3.3. Nastajanje odpadnega papirja	14
3.4. Biotska raznovrstnost.	16
3.5. Drugi kazalniki okoljske uspešnosti	16
3.5.1. Proizvodnja električne energije iz OVE	16
3.5.2. Nastajanje nevarnih odpadkov	17
3.5.3. Količina nabavljenih kemikalij	18
3.5.4. Poraba vode	19
3.5.5. Nastajanje mešanih odpadkov	19
3.5.6. Spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz recikliranega papirja ali papirja s FSC/PEFC certifikatom	19
3.5.7. Digitalizacija poslovanja	21
4. Obveznosti glede skladnosti	22
5. Komuniciranje	24
5.1. Zunanje komuniciranje	24
5.2. Notranje komuniciranje in usposabljanje	24
6. Izredne razmere	26
7. Izjava okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja št. O-005	27

Medium d.o.o., Dopolnitev okoljske izjave za leto 2023
Pripravila: mag. Mirjam Fain, skrbnica sistema ravnanja z okoljem
Odobril: Miran Dolar, direktor

1. Izjava o verodostojnosti okoljskih podatkov

Vsi podatki navedeni v Doplnitvi okoljske izjave za leto 2023 so verodostojni in odražajo dejansko stanje sistema ravnanja z okoljem v podjetju Medium d.o.o. v obdobju od 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023.

Okoljska izjava je objavljena na spletni strani www.medium.si. Enkrat letno se ji doda še Doplnitev okoljske izjave.

Podjetje Medium je samostojno podjetje, katerega dejavnosti potekajo na sedežu organizacije.

Firma: Medium, design, grafični inženiring, tisk, d.o.o.

Skrajšana firma: Medium d.o.o.

Naslov: Žirovnica 60 c

Poštna številka in kraj: 4274 Žirovnica

Občina: Žirovnica

Datum vpisa v sodni register: 10. 1. 1992

Telefon: 04/580 50 20

GSM: 040 221 533

e-mail: medium@medium.si

Spletna stran: www.medium.si

Direktor: Miran Dolar

Skrbnica sistema ravnanja z okoljem: mag. Mirjam Fain, 04/580 50 20, mirjam@medium.si

Dejavnost družbe: oblikovanje, priprava za tisk, tisk, založništvo, prodaja prom. izdelkov

Šifra glavne dejavnosti: 18.120 Drugo tiskanje

Velikost organizacije: mikro podjetje

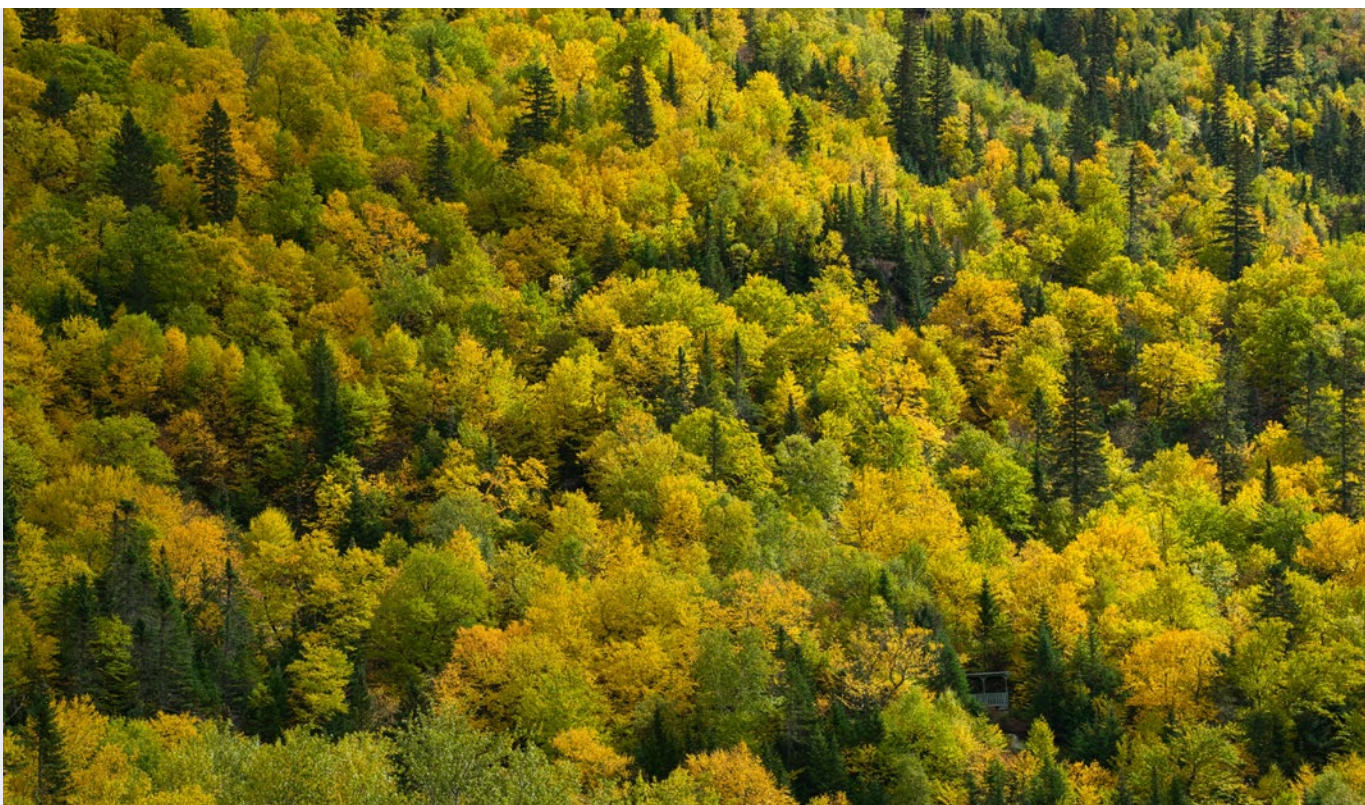
Število zaposlenih: 18

Svoje delovanje smo zahtevam Uredbe EMAS (Uredba ES št. 1221/2009, z dne 25.11.2009) prilagodili v letu 2010. Prvo Potrdilo o registraciji v sistem EMAS je izdalo Ministrstvo za okolje in prostor, ARSO leta 2011. (Datum vključitve v EMAS: 31.01.2011, registracijska številka SI-00005, registracija je veljala do 31.01.2014. Dokument je objavljen na koncu Okoljska izjava 2010). Zadnje podaljšanje registracije v sistem EMAS smo od Ministrstva za okolje in prostor pridobili v januarju 2023. (Registracija velja do 31.1.2026. Dokument je objavljen na naši spletni strani).

Zaradi novega mednarodnega standarda ISO 14001: 2015, je septembra 2017 prišlo do spremembe Uredbe EMAS. V uredbi Komisije (EU) 2017/1505 je zapisano novo besedilo Prilog I, II in III, v katerih sta sistem EMAS in standard ISO 14001: 2015 usklajena. V decembru 2018 je bila sprejeta nova Uredba Komisije (EU) 2018/2026, ki nadomešča Prilogo IV iz Uredbe ES št. 1221/2009.

Delovanje sistema ravnanja z okoljem in Okoljsko izjavo oz. Dopolnitev okoljske izjave preverja Slovenski inštitut za kakovost in meroslovje (akreditacijska številka SI-V-0001). Izjava okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja št. O-005 je objavljena na koncu vsake Okoljske izjave oz. Dopolnitve okoljske izjave.

Miran Dolar, direktor

2. Okoljski vidiki

Okoljski vidiki so elementi dejavnosti, proizvodov ali storitev organizacije, ki lahko vplivajo na okolje. Okoljske vidike smo prvič prepoznali v začetnem okoljskem pregledu leta 2008. V začetku leta 2016 pa smo jih s pomočjo naših zaposlenih ponovno opredelili. Pri opredeljevanju smo upoštevali vidik življenjskega cikla.¹ V letu 2022 smo opredelili okoljske vidike nove digitalne tiskarske linije za tisk etiket iz role na roli. V tabelo 1 smo dodali en nov vidik: raba drugih materialov (etikete, offset plošče...).

V tabeli 1 so naštetni vsi okoljski vidiki in njihovi vplivi na okolje. Okoljski vplivi so kakršnekoli spremembe v okolju (škodljive ali koristne), ki so v celoti ali delno odvisne od dejavnosti okoljskih vidikov organizacije.

Neposredni okoljski vidiki so povezani z dejavnostjo, proizvodi ali storitvami organizacije, nad katerimi imamo neposreden upravljavski nadzor. Posredni okoljski vidiki so lahko posledica interakcije organizacije s tretjimi osebami, na katere lahko do razumne meje vplivamo.

Tabela 1: Okoljski vidiki

Okoljski vidiki	Vpliv na okolje
Neposredni okoljski vidiki	
nastajanje odpadkov	odvisno od nadaljnega ravnanja
nastajanje nevarnih odpadkov	odvisno od nadaljnega ravnanja
ravnanje z odpadki	odvisno od nadaljnega ravnanja
ravnanje z nevarnimi odpadki	odvisno od nadaljnega ravnanja
emisije snovi v zrak – dejavnost	onesnaževanje zraka
emisije snovi v zrak – kurilna naprava	onesnaževanje zraka
emisije snovi v zrak – prezračevalna naprava	onesnaževanje zraka
raba energentov – prevoz zaposlenih in izdelkov (bencin/ dizel)	izraba naravnih virov
raba energentov (električna energija, plin)	izraba naravnih virov
raba papirja	izraba naravnih virov
raba drugih materialov (etikete, offset plošče...)	izraba naravnih virov
raba vode – količina porabljene vode	izraba naravnih virov
onesnaženost odpadne vode	obremenjevanje vode
uporaba kemikalij	odvisno od vrste kemikalij (hlapnost-zrak, odpadki-skladiščenje in odstr.)
izredne razmere – razlitje kemikalij	možni vplivi na tla, zrak
izredne razmere – požar	možni vplivi na tla, zrak
izredne razmere – razlitje vode	izraba naravnih virov
hrup	povzročanje hrupa
biotska raznovrstnost	vpliv na naravno okolje

1 Faze življenjskega cikla izdelka: pridobivanje surovin, snovanje in oblikovanje izdelkov, proizvodnja in skladiščenje, transport / dostava in pakiranje, uporaba, shranjevanje, obdelava ob koncu življenjske dobe – ponovna uporaba, predelava, recikliranje in končna odstranitev.

Posredni okoljski vidiki

spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz rec. papirja ali papirja s FSC /PEFC cert.	izraba naravnih virov / okoljska osveščenost
okoljsko izobraževanje	okoljska osveščenost
sodelovanje z okoljsko osveščenimi kooperanti	izraba naravnih virov / okoljska osveščenost
digitalizacija poslovanja	izraba naravnih virov / okoljska osveščenost

Med samo uporabo naših izdelkov (tiskovin) ne nastajajo okoljski vidiki. Ob koncu življenjske dobe, v primeru če uporabnik z izdelkom pravilno ravna - torej ga reciklira, so okoljski vplivi na okolje minimalni. Prav tako predvidevamo, da bodo etikete (kot del embalaže) kupci reciklirali.

Prepoznane okoljske vidike z metodologijo ocenimo in tako določimo tiste okoljske vidike, ki so za nas pomembni. Pri ocenjevanju upoštevamo štiri kriterije:

- obveznosti glede skladnosti,
- mnenje zainteresiranih strani,
- ekonomski učinek in
- okoljsko tveganje.

Vsak kriterij ima 3-stopenjsko lestvico (zelena, rumena in rdeča barva, ki ponazarjajo barve na semaforju). Vidik opredelimo kot pomemben, če sta vsaj 2 kriterija rumena ali 1 kriterij rdeč. Za pomembne okoljske vidike določimo okoljske cilje ter ukrepe za doseganje le-teh.

Okoljski vidiki, ki smo jih kot pomembne ocenili v letu 2024 so:

- nastajanje odpadkov – nastajanje odpadnega papirja
- emisije snovi v zrak – dejavnost
- raba energentov – prevoz zaposlenih in izdelkov
- raba energentov – električna energija
- biotska raznovrstnost

V drugi polovici leta 2022 smo uvedli novo digitalno tiskarsko linijo za izdelavo personaliziranih etiket iz role na rolo. Finančna sredstva za financiranje projekta zagotavlja Evropska unija iz Sklada za okrevanje in odpornost, in sicer v okviru Instrumenta za okrevanje »NextGenerationEU«.

Tudi v letu 2024 je večina ciljev povezanih z uvedbo nove digitalne tiskarske linije. Za digitalno linijo niso potrebne tiskarske plošče in ne kemikalije, ki jih potrebujemo pri offset tisku. V letu 2024 nameravamo investirati v nov izsekovalni stroj za etikete, ki bo omogočil hitrejšo proizvodnjo etiket. Z novim strojem bomo dosegli večjo produktivnost in po oceni zmanjšanje porabe električne energije na enoto proizvoda.

Nastajanje odpadkov – nastajanje odpadnega papirja

Zaradi krajše priprave digitalnega stroja za tisk (v primerjavi s klasičnim offset strojem), je manjša poraba papirja.

Emisije snovi v zrak – CO₂e izpusti; Raba energentov – prevoz zaposlenih in izdelkov

Zmanjšanje emisij, prašnih delcev in drugih emisij podjetja in kupcev v prometu zaradi zmanjšanja transporta v tehnološkem procesu. Ker je celoten tehnološki proces predmetne naložbe digitaliziran, od naročila do izdelave in tudi servisiranja stroja preko spleta, pričakujemo, da bomo zmanjšali izpuste toplogrednih plinov oz. znižali naš ogljični odtis. Manjši ogljični odtis bo tudi zaradi manjše porabe električne energije nove tehnologije.

Raba električne energije

Digitalna tehnologija močno skrajša postopek priprave tiska, v kateri odpadejo številne faze, ki prav tako porabljajo energijo. Nova tehnološka oprema za isti »izplen« porabi manj energije. Novejša generacija digitalnih tiskarskih strojev kakršna je predmet naložbe je hitrejša kot prejšnja generacija. Zato pri isti porabi energije naredi še enkrat več operacij, posledično se poraba energije na enoto proizvoda krepko zmanjša. Tudi z novim izsekovalnim strojem za etikete predvidevamo, da bomo zmanjšali porabo električne energije na enoto proizvoda.

Biotska raznovrstnost

Na parceli, ki stoji poleg našega poslovnega objekta in je trenutno še prazna, bomo omogočili, da se travniško rastlinje razraste in s tem ponudili pašo čebelam in drugim opraševalcem. Uvedli bomo pozno košnjo trave; da se trava prvič pokosi konec maja oz. v začetku junija.

3. Okoljski cilji ter okoljska uspešnost

Za vse okoljske vidike, ki jih opredelimo kot pomembne, si zastavimo okoljske cilje. V nadaljevanju predstavljamo doseganje ciljev v preteklem letu. Okoljsko uspešnost našega podjetja opredeljujejo tudi drugi kazalniki, ki jih prav tako predstavljamo.

Za tiskarne še ne obstaja sektorski referenčni dokument. Kazalniki okoljske uspešnosti predstavljeni v nadaljevanju so povzeti po Uredbi EMAS¹.

3.1. Poraba električne energije

Skoraj vsako leto posodobimo del elektronske in električne opreme, s čimer zagotavljamo čim boljši izkoristek strojne opreme. Torej, da je poraba električne energije glede na letni prihodek čim manjša.

V tabeli 2 je predstavljena poraba električne energije glede na letni prihodek. V tem kazalniku se upošteva celotna poraba električne energije (ne glede na to, koliko jo proizvedemo v lastni sončni elektrarni).

V juliju 2022 smo montirali novo digitalno tiskarsko linijo za izdelavo personaliziranih etiket iz role na rolo. Zaradi povečevanja pomena in vloge digitalizacije, klasična tiskarska dejavnost izgublja trg povpraševanja in dolgoročno trendi uspešnosti poslovanja upadajo. V podjetju zato želimo diverzificirati dejavnost na področje, kjer vidimo svoje nadaljnje možnosti razvoja na področju grafične dejavnosti. To je segment embalaže oz. specifičen del embalaže – etikete. Glede na dolgoročne trende nižanja naklad in vse večjo potrebo strank po unikatnih in personaliziranih etiketah smo prepoznali tržno nišo na tem področju, zato smo investirali v novo tehnološko linijo digitalnega tiska za izdelavo personaliziranih etiket na roli in stroj za digitalni poljubni razrez etiket.

V primerjavi s tiskom na klasičnem offset stroju je poraba električne energije pri tisku etiket na digitalni tiskarski liniji za 66 % manjša³.

Za leto 2022 smo si zastavili cilj – enaka poraba električne energije (kWh/letni prihodek) kot leto prej. Zastavljeni cilj za leto 2022 smo presegli za 20 %. Zato smo si za leto 2023 zastavili cilj enaka poraba električne energije (kWh/letni prihodek) kot v letu 2022. V letu 2023 pa tega cilja nismo dosegli, saj se je poraba električne energije glede na letni prihodek rahlo dvignila – za 7 %.

2 Uredba komisije (EU) 2018/2026 z dne 19. 12.2018.

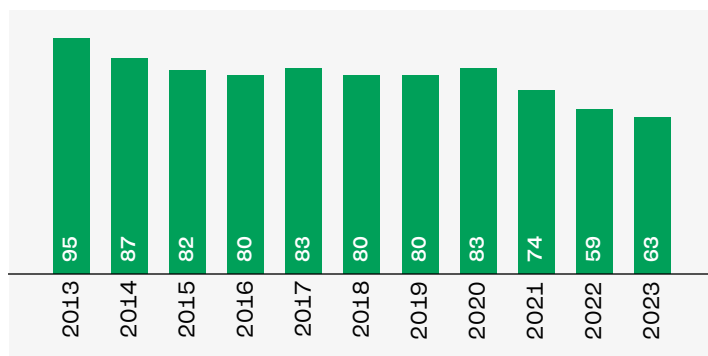
3 Vir: lasten izračun, pri katerem smo upoštevali naše tiskarske stroje.

V letu 2022 so se cene naših izdelkov, v primerjavi s preteklimi leti dvignile. Razlog je bil v podražitvi vseh vhodnih surovin v našem proizvodnem procesu. Zato se je kazalnik poraba električne energije glede na letni prihodek tako drastično zmanjšal. V letu 2023 pa se je situacija umirila. Cene naših dobaviteljev so ostale na podobni ravni kot v prejšnjem letu, zato se tudi naše cene niso dvignile.

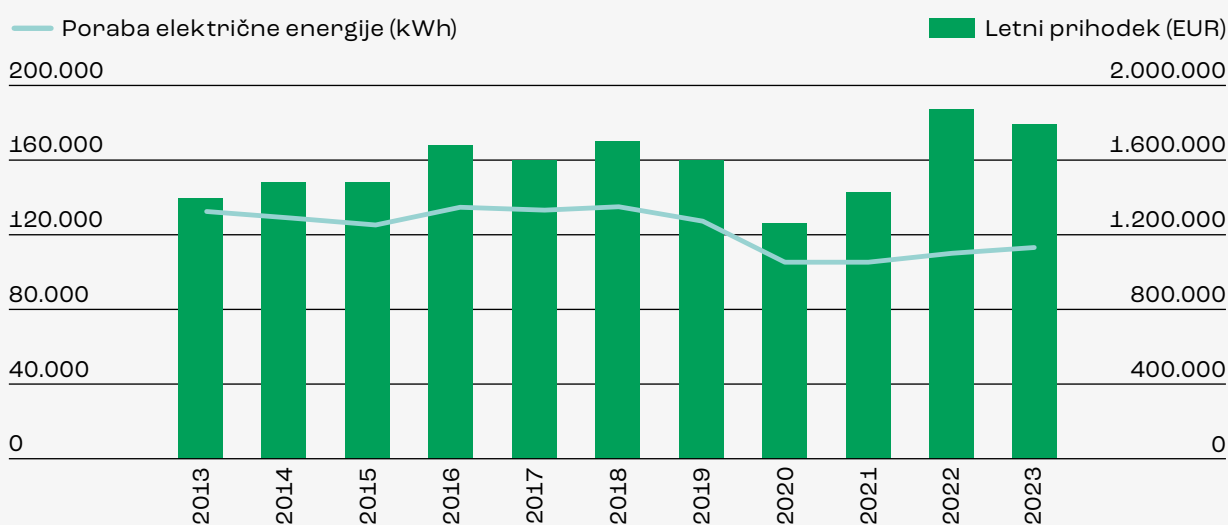
Tabela 2: Poraba električne energije glede na letni prihodek⁴

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2021	2022	Cilj 2023	2023	Cilj 2024
Poraba električne energije (kWh/letni prihodek)	95	87	82	80	83	80	80	83	74	74	59	59	63	63

Graf 1: Poraba električne energije glede na letni prihodek⁴

Graf 2: Prikaz porabe električne energije in letnih prihodkov

⁴ Letni prihodek je izražen v tisočih EUR.

Z grafom 2 prikazujemo porabo električne energije (črta) in prihodek podjetja (stolpci) preko let. Na začetku spremljanja (kazalnik spremljamo od leta 2007, kar se na grafu ne vidi več) sta poraba električne energije in letni prihodek enakomerno naraščala in padala, od leta 2012 dalje pa na nelinearnost obeh elementov vplivajo različni vidiki.

V letu 2020 je zaradi corone prišlo do precejšnjega znižanja prihodkov. Poraba električne energije je prav tako padla, vendar če si pogledamo graf 1, se je kazalnik poraba električne energije glede na letni prihodek, povečal. V letu 2020 je bilo manj povpraševanj, zaradi tega so bili večji pritiski na naše cene. V letu 2021 je bil izkoristek električne energije močno boljši kot v preteklih letih. Letni prihodek se je v primerjavi z letom 2020 povečal, poraba električne energije pa je ostala na podobni ravni. V letu 2022 se je ta trend še povišal. Letni prihodek se je v primerjavi z letom 2021 močno povečal, poraba električne energije pa le rahlo. V letu 2023 se je trend obrnil – v primerjavi z letom 2022 so se prihodki rahlo zmanjšali, poraba električne energije pa se je rahlo povečala. Čeprav je poraba električne energije v zadnjih štirih letih precej manjša, kot je bila pred letom 2020.

3.2. Emisije snovi v zrak

Naš ogljični odtis izračunavamo od leta 2007. Metodologijo izračunavanja ogljičnega odtisa smo povzeli po Umanoteri, Slovenski fundaciji za trajnostni razvoj⁵ in sledi smernicam Protokola o toplogrednih plinih⁶. V lanskem letu smo dobili priporočilo, da izračunamo naš ogljični odtis po t.i. tržni metodi. Zato smo za zadnja 3 leta naredili ponovne preračune. Tudi tokrat smo se po nasvet obrnili na Umanotero.

V izračunu ogljičnega odtisa so upoštevani neposredni izpusti zaradi izgorevanja plina za ogrevanje prostorov in porabe goriv za službene prevoze z vozili v lasti podjetja ter posredni izpusti zaradi porabe električne energije, prevozov zaposlenih na delo, službenih prevozov z drugimi prevoznimi sredstvi in porabe papirja. Pri izračunu izpustov zaradi porabe električne energije smo količino električne energije, ki smo jo proizvedli v lastni sončni elektrarni, odšteli od porabljene električne energije. Izpusti zaradi porabe električne energije so izračunane po tržni metodi. Graf 3 prikazuje naš ogljični odtis v zadnjih treh letih.

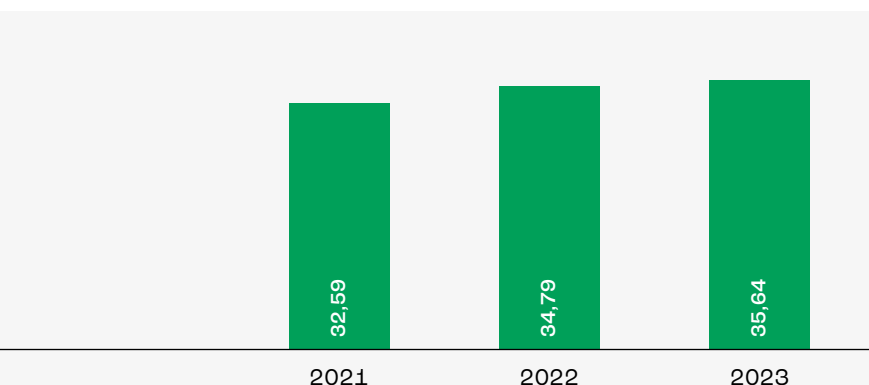
Ker smo računali s konverzijskimi faktorji, ki upoštevajo vse toplogredne pline (in ne samo CO₂), predstavlja ogljični odtis emisije toplogrednih plinov (in ne samo emisije CO₂), enota pa je t CO₂e (tone ekvivalenta CO₂).

5 V aprilu 2019 smo preverili, ali je prišlo do sprememb pri konverzijskih faktorjih. Naša metodologija je bila ponovno potrjena kot ustrezna, popravek je bil narejen samo pri porabi papirja – ki predstavlja najmanjši delež našega ogljičnega odtisa.

6 Protokol o toplogrednih plinih (angl. Greenhouse Gas Protocol - A Corporate Accounting and Reporting Standard) je najširše sprejeti standard za poročanje organizacij, podjetij in skupnosti o emisijah toplogrednih plinov. Protokol sta razvila Svetovni poslovni svet za trajnostni razvoj (World Business Council for Sustainable Development) in Svetovni inštitut za vire (World Resources Institute). Dostopen je na povezavi www.ghgprotocol.org.

Električno energijo pridobivamo iz lastne sončne elektrarne in kupujemo elektriko jedrskega izvora. Po pravilih ogljičnega računovodstva je jedrska energija brezogljčna, prav tako kot energija iz obnovljivih virov (npr. sonca). Tako da so naše emisije zaradi porabe električne energije (računano po tržni metodi) enake nič.

Graf 3: Ogljični odtis (t CO₂e)

V oktobru 2020 smo na ARSO prijavili naš klimat, za katerega smo tisto poletje ugotovili, da ima več kot 3 kg ozonu škodljivih snovi in fluoriranih toplogrednih plinov. Kot upravljavcu nepremične opreme za klimatizacijo oz. hlajenje nam ni potrebno vsakoletno poročati na ARSO. V primeru, da bomo morali plin v klimat dodati, pa bomo to upoštevali tudi pri izračunu ogljičnega odtisa. V letu 2023 v klimat nismo dopolnili plina.

Tabela 3: Emisije CO₂e na zaposlenega

	2021	2022	Cilj 2023	2023	Cilj 2024
Emisije CO ₂ e (t CO ₂ e/ zaposlenega)	2,04	1,93	1,83	1,98	1,88

Za leto 2022 smo si zastavili cilj, da bomo za 5 % zmanjšali emisije CO₂e na zaposlenega glede na predhodno leto. Ta cilj smo dosegli. Tudi za leto 2023 smo si zastavili cilj: zmanjšanje emisij CO₂e za 5 % v primerjavi s preteklim letom. Tega cilja nismo dosegli, dejansko so se emisije na zaposlenega povečale za 3 %. Za leto 2024 smo si ponovno zastavili cilj: zmanjšanje emisij CO₂e na zaposlenega za 5 % v primerjavi z letom 2023.

Kot je prikazano v tabeli 4 in grafu 5, so se emisije 1. obsega od leta 2021 zmanjšale, emisije 3. obsega pa povečale. V letu 2021 je bilo manj prevozov zaposlenih na delo, tudi zaradi corone (izolacija, nega...). V letu 2023 so se emisije zaradi službenih prevozov povečale tudi zaradi letalskih prevozov 4 sodelavcev z namenom obiska sejma v tujini.

Graf 4: Emisije CO₂e na zaposlenega

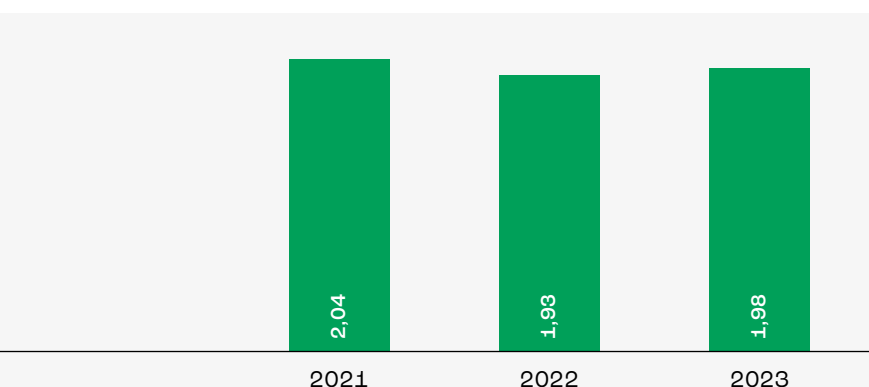
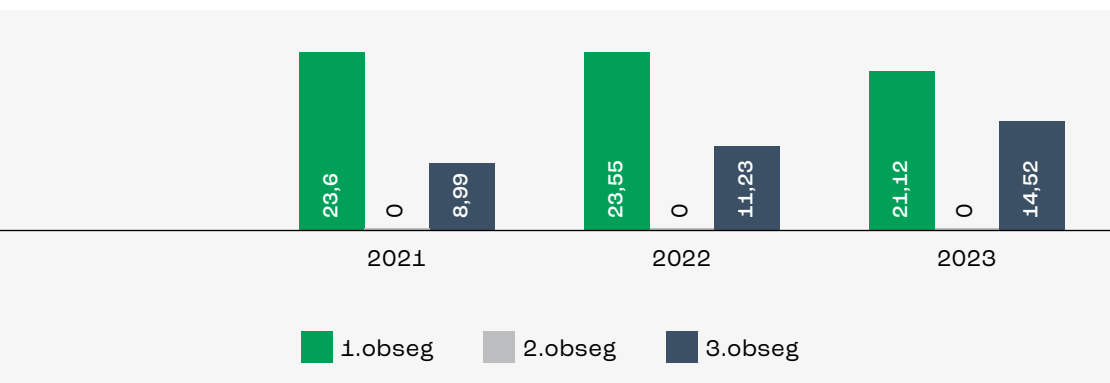

Tabela 4: Ogljični odtis po obsekih – tržna metoda (t CO₂e)

	2021	2022	2023
1. obseg:	23,6	23,55	21,12
Ogrevanje (plin)	11,84	10,85	9,75
Službeni prevozi (vozila v lasti podjetja)	11,76	12,7	11,37
2. obseg:	0	0	0
Elektrika	0	0	0
3. obseg:	8,99	11,23	14,52
Službeni prevozi (vozila zaposlenih, vlak, bus, letalo)	0,09	0,28	1,65
Prevozi zaposlenih na delo	8,81	10,77	12,69
Poraba papirja	0,09	0,18	0,18
Skupaj	32,59	34,78	35,64

Graf 5: Emisije CO₂e po obsekih – tržna metoda

V 1. obseg spadajo emisije zaradi porabe plina za ogrevanje in izgorevanja goriv v službenih vozilih. V 2. obseg spadajo emisije zaradi porabe elektrike, ki so pri nas enake 0, ker uporabljamo elektriko iz obnovljivih virov in jedrsko energijo. V 3. obseg spadajo emisije zaradi službenih prevozov s sredstvi, ki niso v lasti podjetja, prevozov zaposlenih na delo in porabe papirja.

3.3. Nastajanje odpadnega papirja

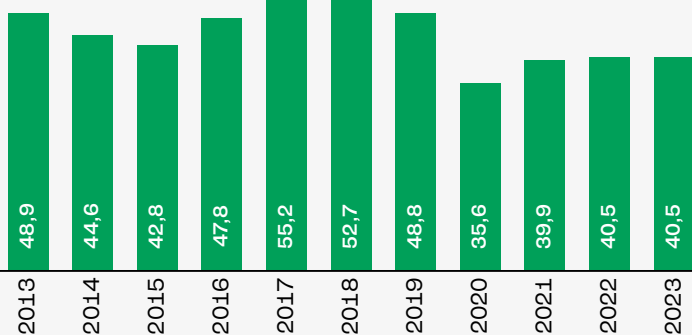
Za izdelavo tiskovin nabavljamo papir v polah (70x100 cm, 90x64 cm...), ki jih potem z rezalnim strojem sami razrežemo na različne dimenzije – odvisno od posameznega naročila. Strankam svetujemo kateri formati papirja nudijo najboljše izkoristek, na končno odločitev stranke pa nimamo vpliva. Če so ostanki papirja iz razreza še dovolj veliki jih podarimo vrtcem, šolam ali drugim zavodom, ki jih uporabijo za kreativno ustvarjanje.

V letu 2020 se je količina odpadnega papirja zmanjšala zaradi manjše nabave papirja. V letih 2022 in 2023 je količina odpadnega papirja enaka.

Tabela 5: Nastajanje odpadnega papirja

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nastajanje odpadnega papirja (t)	48,9	44,6	42,8	47,8	55,2	52,7	48,8	35,6	39,9	40,5	40,5

Graf 6: Nastajanje odpadnega papirja

Graf 6 prikazuje delež odpadnega papirja, glede na nabavljen papir. V letu 2023 je bil ta delež 23 %. Ves čas spremljanja se delež odpadnega papirja giblje okoli 20 %, kar je primerljivo z drugimi tiskarnami.⁷

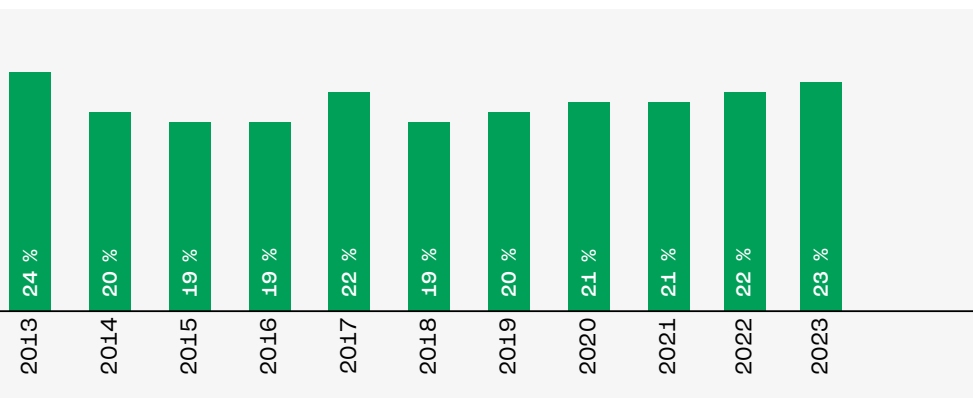
Za leto 2023 smo si zastavili cilj 5 % zmanjšanje deleža odpadnega papirja, kot v letu 2022. Cilja že drugo leto zapored nismo dosegli, saj se je delež odpadnega papirja celo povečal v primerjavi z letom poprej. Zaradi slabih zalog papirjev pri dobaviteljih v letu 2023, nismo vedno naročali optimalnih formatov in zato so bili potem ostanki / odpadki večji.

Za leto 2024 smo si zastavili cilj: delež odpadnega papirja želimo zmanjšati za 5 %.

Tabela 6: Delež odpadnega papirja

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Cilj 2023	2023	Cilj 2024
Delež odpadnega papirja (glede na nabavljen papir)	24 %	20 %	19 %	19 %	22 %	19 %	20 %	21 %	21 %	22 %	21 %	23 %	22 %

Graf 7: Delež odpadnega papirja, glede na nabavljen papir

⁷ V juliju 2016 smo naredili primerjavo z 9 evropskimi tiskarnami, ki so prav tako kot mi, registrirane v shemo EMAS. Zanimalo nas je, kolikšen je delež odpadnega papirja, glede na nabavljen papir (output – input) v drugih tiskarnah. Ugotovili smo, da je naše podjetje primerljivo z večino drugih tiskarn. Osem tiskarn (izmed devetih) ima okoli 20 % delež odpadnega papirja - tako kot mi.

3.4. Biotska raznovrstnost

Velikost parcele, na katerih stoji naša stavba je 1.150 m². Poleg nje, je še ena nezazidana parcela v velikosti 1.600 m². V prihodnjih letih nameravamo na tem zemljišču zgraditi manjši hotel, namenjen »outdoor« gostom.

Stavba zavzema 290 m², parkirišča pa 390 m². Ostalo je travnik, na katerem imamo zasajena medovita drevesa (lipe). V travo smo posebej zasejali različne cvetice – ivanjščice, spominčice... Poleg čebel so dobrodošli obiskovalci tudi krmi in ptice.

Za leto 2024 smo si zastavili cilj, da v maju travnik na prazni parceli pokosimo čim pozneje (konec maja ali v začetku junija). Enak cilj smo si zastavili lansko leto in ga tudi dosegli. S tem poskrbimo za razrast rastlin, ki so paša čebelam in drugim žuželkam.

3.5. Drugi kazalniki okoljske uspešnosti

Spremljamo tudi druge kazalnike, za katere si v letu 2023 nismo zastavili ciljev, vendar prikazujejo naša prizadevanja na različnih področjih, povezanih z okoljem.

3.5.1. Proizvodnja električne energije iz OVE

V začetku oktobra 2018 smo na streho našega podjetja postavili sončno elektrarno. V prvem letu je sončna elektrarna obratovala samo zadnje 3 mesece v letu. Od leta 2019 dalje pa nam dovaja električno energijo skozi celo leto.

V letu 2023 smo v lastni sončni elektrarni proizvedli 20.350 kWh električne energije, kar predstavlja 18 % električne energije, ki smo jo porabili v omenjenem letu.

Tabela 7: Proizvodnja električne energije iz obnovljivih virov energije

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Proizvodnja električne energije (kWh) iz OVE	2.971	21.300	22.190	21.380	22.830	20.350
Odstotek proizvedene energije iz OVE glede na celotno porabo (%)	2 %	16 %	21 %	20 %	21 %	18 %

3.5.2. Nastajanje nevarnih odpadkov

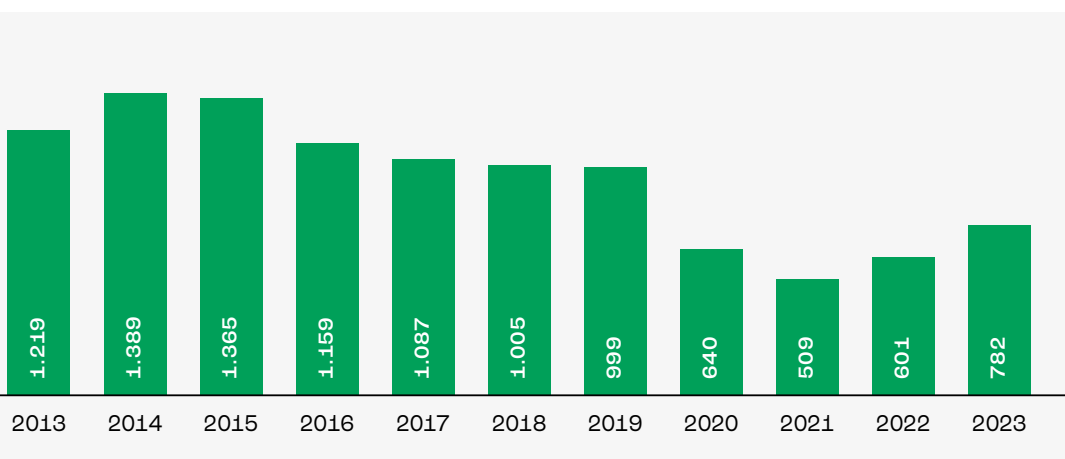
Med nevarne odpadke štejemo vse odpadke, ki imajo poleg številke odpadka še simbol *.

Tabela 8: Nastajanje nevarnih odpadkov

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nastajanje nevarnih odpadkov (kg)	1.219	1.389	1.365	1.159	1.087	1.055	999	640	509	601	782

V letu 2019 in 2020 je nastalo manj nevarnih odpadkov zaradi zamenjave tehnologije pri osvetljevanju offset tiskarskih plošč. V letih 2020 in 2021 pa je razlog tudi v manjšem obsegu dela zaradi epidemije. V letu 2022 se je količina nevarnih odpadkov v primerjavi s preteklim letom povečala za 20 %, saj smo ponovno pričelo delati v »normalnem« obsegu. V letu 2023 se je količina nevarnih odpadkov ponovno povečala za 30 %. Ugotovili smo, da imamo po epidemiji nižje naklade tiskovin – kar vpliva na večjo porabo kemikalij (če je več manjših poslov, je treba vmes offset tiskarske stroje večkrat čistiti). Večja količina kemikalij, pa pomeni tudi večjo količino nevarnih odpadkov.

Graf 8: Nastajanje nevarnih odpadkov

3.5.3. Količina nabavljenih kemikalij

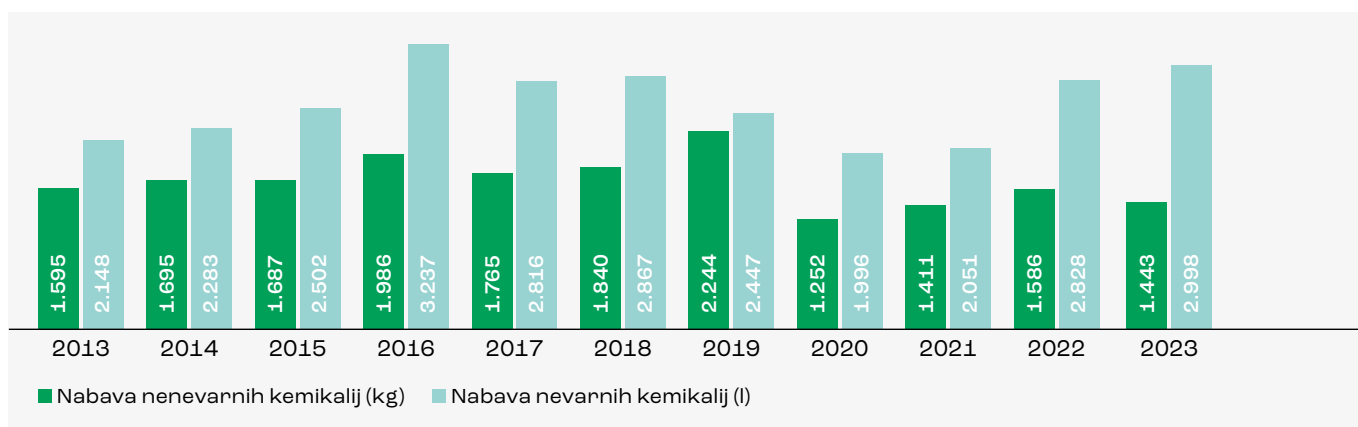
Kemikalije glede na njihove lastnosti, opredeljene v varnostnih listih, ločimo na nenevarne in nevarne. Med nenevarnimi kemikalijami največji delež predstavljajo barve za offset tisk, manjši del pa kemikalije za dodatek pri tisku. Med nevarnimi kemikalijami največji delež predstavljajo preparati za pripravo vlažilne vode⁸ (izopropilni alkohol), preparati za izmivanje in čiščenje ter v manjših količinah še druge kemikalije.

Nabava kemikalij se je v letu 2022 in 2023 močno povečala. V tem letu smo povečali obseg dela v primerjavi z letoma 2020 in 2021, ko so bile omejitve povezane s corona virusom. Ne najdemo pa vzroka za tako močno povečanje nabave nevarnih kemikalij (v primerjavi z nenevarnimi), saj so se skupne količine nabavljenih kemikalij glede na primerljivo leto 2019 (pred epidemijo corone) znižale.

Tabela 9: Nabava nevarnih in nenevarnih kemikalij

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nabava nenevarnih kemikalij (kg)	1.595	1.695	1.687	1.986	1.765	1.840	2.244	1.252	1.411	1.586	1.443
Nabava nevarnih kemikalij (l)	2.148	2.283	2.502	3.237	2.816	2.867	2.447	1.996	2.051	2.828	2.998

Graf 9: Nabava kemikalij

8 Sestava vlažilne vode vpliva na kakovost odtisa. Preparati za pripravo vlažilne vode zmanjšujejo površinsko napetost in omogočajo tisk z manj vode. Le-ti vsebujejo sestavine, ki vzdržujejo stabilno pH-vrednost od 4,50 do 5,50.

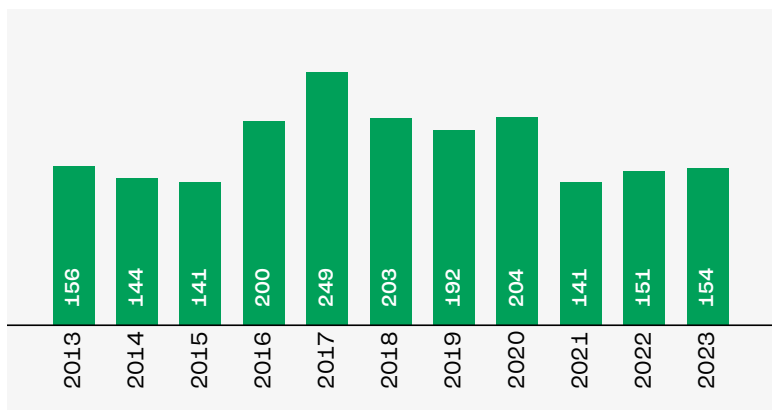
3.5.4. Poraba vode

Tabela in graf 10 prikazujeta porabo vode v našem podjetju (stavbi). V našem tehnološkem procesu porabimo zelo malo vode, največ jo porabimo v sanitarijah. V letu 2023 se je poraba vode rahlo povečala v primerjavi s preteklim letom.

Tabela 10: Poraba vode

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Poraba vode (m ³)	156	144	141	200	249	203	192	204	141	151	154

Graf 10: Poraba vode

3.5.5. Nastajanje mešanih odpadkov

Količin mešanih komunalnih odpadkov ne moremo spremljati, saj nam je znan samo podatek o številu odvozov, ne pa tudi količina mešanih odpadkov. Zato smo prenehali s spremljanjem tega kazalnika.

3.5.6. Spodbujanje strank k nakupu tiskovin iz recikliranega papirja ali papirja s FSC/PEFC certifikatom

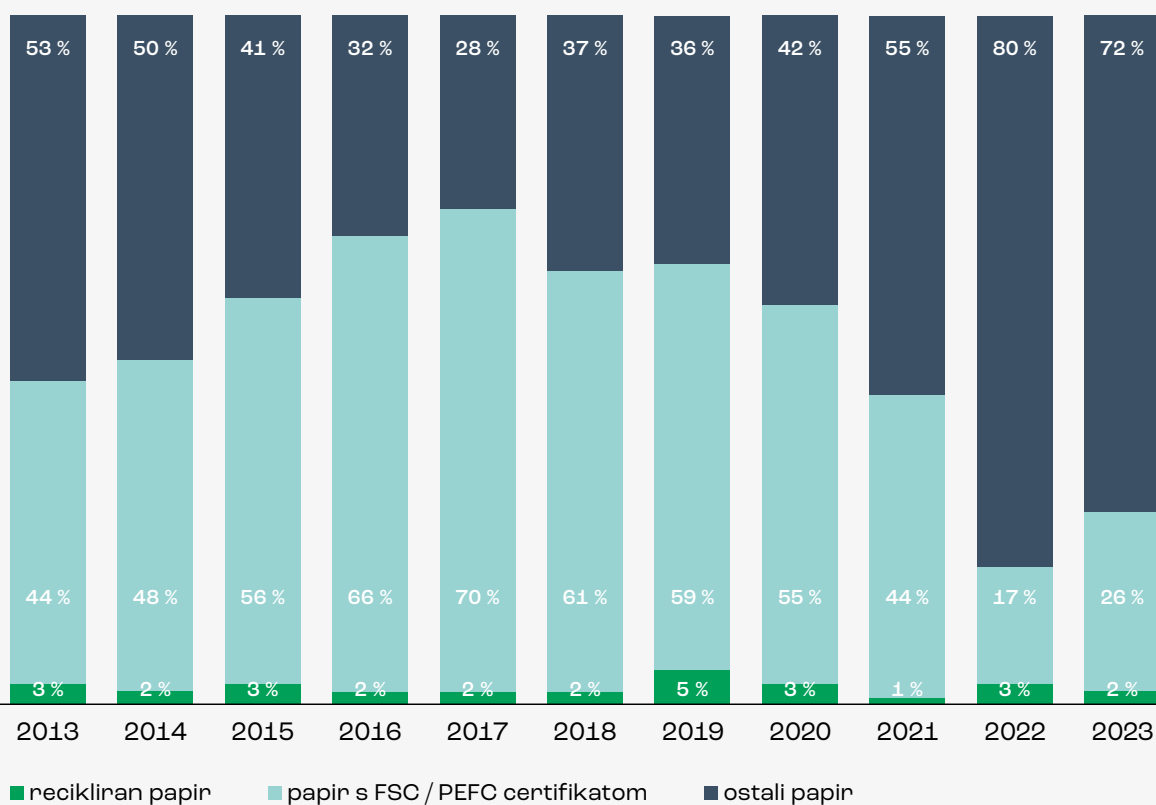
Iz tabele 11 je razvidno, da je delež recikliranega papirja v letu 2023 zopet padel. Delež papirja s FSC oz. PEFC certifikatom pa se je v primerjavi z letom 2022 povečal. V letu 2022 je bil najnižji odkar spremljamo ta kazalnik.

Razlogov za zmanjšanje deleža papirja s FSC oz. PEFC certifikatom v primerjavi s petimi oz. šestimi leti nazaj je več. Se pa razmere na trgu umirjajo (med epidemijo je bilo zelo težko dobiti določene papirja, tudi cene so se močno dvignile), kar je razvidno v povešanju deleža papirja s FSC oz. PEFC certifikatom v letu 2023.

Tabela 11: Odstotek recikliranega papirja in papirja s FSC in PEFC certifikatom glede na celotno količino kupljenega papirja

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
recikliran papir	3 %	2 %	3 %	2 %	2 %	2 %	5 %	3 %	1 %	3 %	2 %
papir s FSC / PEFC certifikatom	44 %	48 %	56 %	66 %	70 %	61 %	59 %	55 %	44 %	17 %	26 %
ostali papir	53 %	50 %	41 %	32 %	28 %	37 %	36 %	42 %	55 %	80 %	72 %

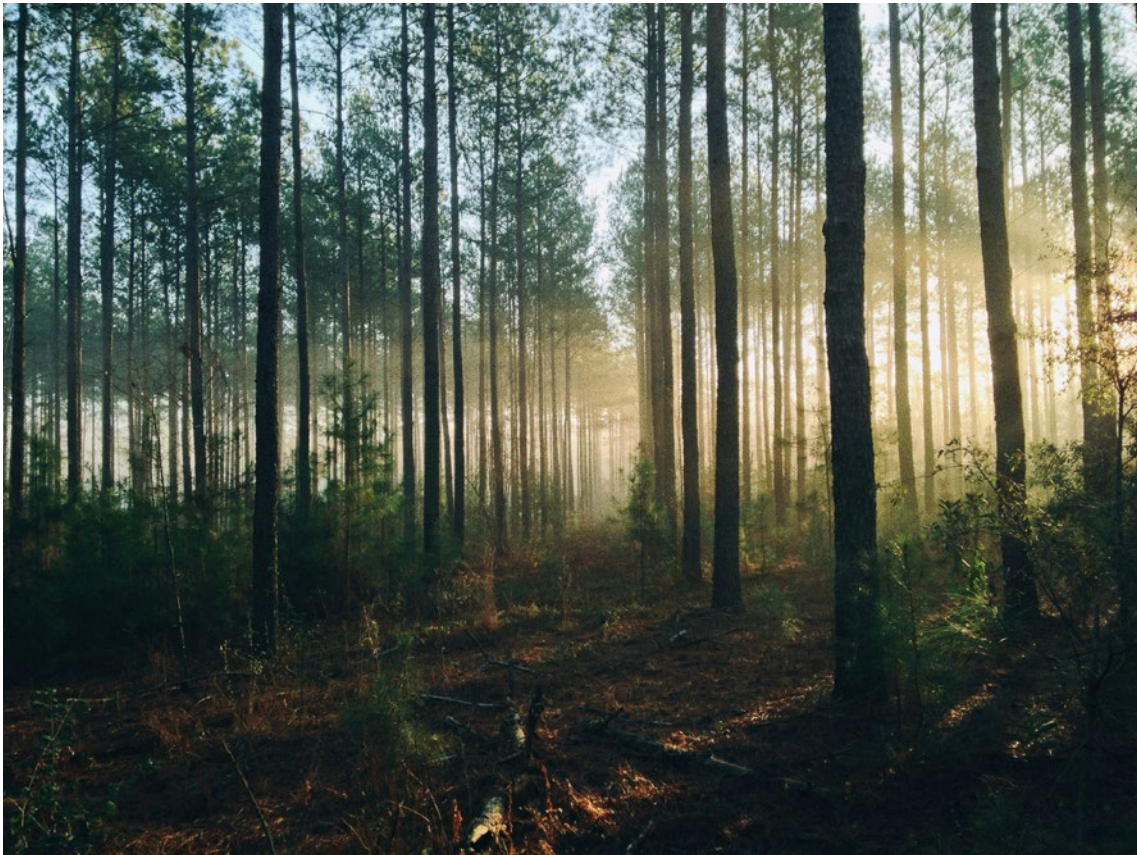
Graf 11: Sestava nabavljenega papirja

3.5.7. Digitalizacija poslovanja

V letu 2020 smo med posredne vidike uvrstili epidemijo Covid-19; ta vidik smo v letu 2022 preimenovali v digitalizacijo poslovanja. V letu 2020 smo vzpostavili novo spletno stran.

Uvedba nove digitalne tiskarske linije za tisk personaliziranih etiket iz role na rolo v letu 2022 je podjetju omogočila pomemben tehnološki napredek tudi na področju povezljivosti obstoječega informacijskega sistema z novo linijo in procesom dela. Dva stroja - tiskalnik in dodelavni stroj - smo združili v novo tiskarsko linijo za tisk personaliziranih etiket iz role na rolo. Za delovanje proizvodnega procesa smo linijo povezali v naše obstoječe informacijsko okolje, katerega smo prilagodili in nadgradili za najbolj optimalen potek dela.

4. Obveznosti glede skladnosti

Delovanje našega podjetja je z vidika varstva okolja podvrženo naslednjim zakonskim regulativam:

- splošni predpisi (varstvo okolja, požarna varnost, zdravje pri delu...),
- varstvo voda (odpadna voda),
- varstvo zraka (mala kurilna naprava na plin, klimat),
- varstvo pred hrupom (varovanje delavcev pred hrupom),
- nevarne snovi in varstvo tal (ravnanje in skladiščenje nevarnih snovi),
- ravnanje z odpadki (različne frakcije odpadkov, ravnanje z embalažo in odpadno embalažo),
- energetika (energetska izkaznica stavbe, samooskrba z električno energijo),
- lokalni predpisi občine Žirovnica (odpadna voda, komunalni odpadki, pitna voda...),
- nekateri evropski predpisi (Uredba REACH, Uredba 1272/2008, Uredba 1221/2009, 2017/1505 in 2018/2026) ter
- potrebe in pričakovanja zainteresiranih strani, ki postanejo obveznost glede skladnosti (SVHC snovi, uporaba papirja s FSC in PEFC certifikati in recikliranih papirjev).

Za izdelavo in uporabo tiskovin ne obstaja noben zakonski predpis. Ob koncu uporabe tiskovin, pa Uredba o odpadkih (Ur.l. št. 77/22) določa, da je potrebno odpadke iz papirja zbirati ločeno.

Delovanje podjetja je skladno z zakonskimi zahtevami, posebnih dovoljenj ne potrebujemo.

Vsako leto moramo izvesti meritev emisij snovi v zrak na mali kurilni napravi. Letni pregled in meritve so bile izvedene marca 2023. Na osnovi pregleda je bil izdelan Zapisnik o pregledu kurilne naprave in Zapisnik o meritvah kurilne naprave, ki je bil pozitiven.

Na področju požarne varnosti je bila v maju je narejena nova Ocena požarne ogroženosti. V maju so bili izvedeni naslednji pregledi; pregled in preizkus delovanja varnostne razsvetljave in sistema za odkrivanje in javljanje požara in detekcija plina ter pregled, kontrola in meritve sistema zaščite pred strelo. V juniju je bil opravljen redni letni servis gasilnikov in pregled hidrantne omarice.

Poročilo o nastalih odpadkih in ravnanju z njimi (ODP-nastajanje 2022) smo na ARSO poslali do zahtevanega roka (13.3.2023). Načrt gospodarjenja z odpadki smo posodobili. Kvartalno smo poročali družbi za ravnanje z odpadno embalažo, s katero imamo sklenjeno pogodbo.

V maju 2023 je pooblaščen serviser (Eleteh sistemi d.o.o.) izvedel servisni pregled delovanja klimata in kontrolo tesnosti hladilnega sistema. Hladiva ni bilo potrebno dopolniti.

5. Komuniciranje

5.1. Zunanje komuniciranje

Veliko informacij o delovanju našega podjetja je dostopnih preko spletne strani www.medium.si, kjer vsako leto objavimo Okoljsko izjavo oz. Dopolnitev okoljske izjave za preteklo leto.

Za občinsko glasilo Novice občine Žirovnica ki izzide sedemkrat letno skrbnica občasno pripravi članek z okoljsko tematiko; Dan brez zavržene hrane (april), Zeleni piknik (julij).

Maja smo podaljšali članstvo v Zelenem omrežju. V septembru smo na portalu Zelena Slovenija objavili naše okoljsko poročilo (Dopolnitev okoljske izjave za leto 2022). V reviji EOL smo objavili novico Dopolnitev okoljske izjave za leto 2022 v podjetju Medium (september).

Oktobra 2023 je bil v glasilu Poročilo SIQ objavljen opis našega podjetja v članku na temo registracije v shemo EMAS.

Stranki smo odgovorili na vprašanje glede materiala za nalepke. Drugi stranki smo posredovali certifikate o papirju. Izpolnili smo vprašalnika dveh ustanov, tema odpadki in trajnostno delovanje podjetij. V septembru smo od enega kupca prejeli dopis o ocenjevanju nas kot njihovega dobavitelja.

5.2. Notranje komuniciranje in usposabljanje

Notranje komuniciranje z zaposlenimi poteka na delovnih mestih, če je potrebno se skliče poseben sestanek. Manj obširne novosti in okoljske novice se obešajo na okoljsko tablo, ki je nameščena v tiskarni. Zaposleni lahko na okoljski tabli objavijo svoje predloge, mnenja... Vsak izmed zaposlenih ima svojo »Osebno izkaznico EMAS, ISO 14001«, na kateri so zapisane delovne prakse in odgovornosti v SRO.

V letu 2023 zaposleni niso podali nobenega predloga glede sistema ravnanja z okoljem.

Notranje usposabljanje zaposlenih izvajata direktor Miran Dolar ali skrbnica SRO Mirjam Fain. Zunanje usposabljanje pa izvajajo za to usposobljeni izvajalci.

V letu 2023 smo izvedli dva notranja usposabljanja; v juniju je za vse zaposlene potekala predstavitev Dopolnitev okoljske izjave za leto 2022 in razdelitev »okoljskih osebnih izkaznic«. Enemu praktikantu je skrbnica predstavila okoljska certifikata in zadolžitve vseh v podjetju.

Z zaposlenimi smo tudi v letu 2023 izvedli akcijo S kolesom v službo, ki je potekala od januarja do decembra. Vsem udeležencem, ki so sodelovali v interni kolesarski akciji – teh je bilo v lanskem letu osem – smo podarili simbolične nagrade.

V novembru smo izvedli vajo evakuacije iz objekta.

Slika: Vaja evakuacije iz objekta (6.11.2023)

V aprilu in avgustu so se zaposleni, ki jim je potekla veljavnost potrdil udeležili usposabljanja za varno delo in varstvo pred požarom.

V marcu se je skrbnica udeležila dveh spletnega izobraževanj; prvi je imel naslov Embalaža in poročanje o odpadkih, drugi pa Obveznosti na področju odpadkov in novosti v zakonodaji.

Od marca do aprila sta se skrbnica in vodja projektov udeležila programa CIRCO (Zoom srečanja, aplikacija Mural). Vključeni smo bili v prvi program, ki je potekal v Sloveniji. Ostala podjetja so bila iz drugih evropskih držav (Avstrija, Nemčija, Španika, Hrvaška...), naša mentorja pa sta bila dva nizozemska strokovnjaka, ki izvajata ta program že več let. Program CIRCO podjetjem pomaga identificirati in razviti nove poslovne priložnosti, ki temeljijo na načelih krožnega gospodarstva, hkrati pa zmanjšujejo negativne vplive na okolje. Program vključuje izobraževanje, delavnice in vodenje skozi proces preoblikovanja. Udeleženca sta svoje na novo pridobljeno znanje delila s sodelavci.

6. Izredne razmere

Glede na našo naravo dela smo kot najbolj verjetne opredelili tri izredne razmere; razlitje kemikalij, požar in razlitje vode. Do razlitja vode na zunanji cevi je prišlo v letu 2017. Požara ali razlitja kemikalij nismo imeli.

Za vsako izmed omenjenih nesreč smo zapisali preventivne in aktivne ukrepe, katere tudi redno izvajamo.

Za komuniciranje z javnostjo glede izrednih razmer je zadolžen direktor, ki edini lahko potrdi resničnost informacij.

Izjava okoljskega preveritelja o dejavnostih preverjanja in potrjevanja št. O-005

Slovenski institut za kakovost in meroslovje,
z registracijsko številko okoljskega preveritelja SI-V-0001,
akreditirani za preverjano dejavnost organizacije (NACE: 18.12),

izjavlja, da smo preverili ali organizacija:

MEDIUM d.o.o.

Žirovnica 60 C, 4274 Žirovnica
Z registracijsko številko SI-00005

izpolnjuje vse zahteve Uredbe (ES) št. 1221/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o prostovoljnem sodelovanju organizacij v Sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS).

Z podpisom tega dokumenta izjavljamo da:

- sta bila preverjanje in potrjevanje izpeljana popolnoma v skladu z zahtevami Uredbe (ES) št. 1221/2009, Uredbe (ES) 2017/1505 in Uredbe (ES) 2018/2026;
- rezultati preverjanja potrjujejo, da ni dokaza o neskladnosti z veljavnimi zakonskimi zahtevami v zvezi z okoljem;
- podatki in informacije iz okoljske »Dopolnitev Okoljske izjave za leto 2023, V2, 14.6.2024«, podajajo zanesljivo, verodostojno in pravilno sliko o vseh dejavnostih organizacije v obsegu, navedenem v okoljski izjavi

Ta dokument ni enakovreden registraciji EMAS. Registracijo EMAS lahko podeli le pristojni organ na podlagi Uredbe (ES) št. 1221/2009. Ta dokument se pri sporočanju javnosti ne uporablja samostojno.

Ljubljana 2024-07-04

Gregor Schoss:
Direktor SIQ Ljubljana

SIQ Ljubljana, Mašera Spasičeva 10, SI-1000 Ljubljana, Slovenija,
tel.: +386 1 4778 100 • fax: +386 1 4778 444 • e-mail: info@siq.si • <http://www.siq.si>

Zeleni tisk?
Modra odločitev.

Medium d.o.o.
Žirovnica 60c, 4274 Žirovnica
T 04/580 50 20
M 040/221 533
E medium@medium.si

www.medium.si